

Sygn. akt II PK 55/07

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa Syndyka Masy Upadłości U.-I. Sp. z o.o.
przeciwko W. P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 czerwca 2007 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 11 października 2006 r.,

odrzuca skargę kasacyjną i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 11 października 2006 r. zmienił zaskarżony przez powoda – Syndyka Masy Upadłości U. I. spółki z o.o.– wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 kwietnia 2006 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanego W. P. na rzecz strony powodowej kwotę 97.125,93 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 listopada 2004 r.

Pozwany W. P. wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 124 § 1 k.p. i art. 6 k.c., a także naruszenia prawa procesowego,

tj. art. 387 § 1 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 391 k.p.c., art. 229 k.p.c., art. 230 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c., wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty został wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z tego względu, że orzeczenie oczywiście narusza prawo „w granicach zaskarżenia”, a nadto skarga jest oczywiście uzasadniona. Dla umotywowania tego ostatniego poglądu skarżący wskazał na to, że „dysponując tym samym materiałem dowodowym Sądy pierwszej i drugiej instancji wydały dwa skrajnie odmienne wyroki. O ile dla Sądu Okręgowego oczywistym było, że brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa, albowiem powód nie wykazał, że pozwany wyrządził mu szkodę, o tyle Sąd Apelacyjny nie miał żadnych wątpliwości, że szkoda powstała i to w takiej wysokości, jak wskazał powód. Wyrok Sądu drugiej instancji pomija bilans, który jest podstawowym dokumentem spółki, obrazującym wszelkie zdarzenia gospodarcze i finansowe, a z którego wynika, że pozwany rozliczył się z pobranych zaliczek. To bilans miał w niniejszej sprawie zasadnicze znaczenie dla ustalenia, czy powstała szkoda i czy pozwany rozliczył się z pobranych zaliczek. Natomiast Sąd drugiej instancji dał wiarę jedynie wnioskowi o zaliczkę, pomijając istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zapisy zawarte w bilansie”.

Rozważając, czy taki sposób sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiada obowiązującym przepisom, Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁴ k.p.c. skarga kasacyjna - oprócz wymagań stawianych pismom procesowym - powinna także spełniać wymagania stawiane jej jako środkowi odwoławczemu, kierowanemu do Sądu Najwyższego. Wymagania, o jakich mowa, to oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona (ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia w całości lub w części.

Zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., braki skargi kasacyjnej w zakresie wskazanych wymagań nie podlegają naprawieniu w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych pisma procesowego, a skarga kasacyjna, dotknięta tymi brakami, podlega odrzuceniu a limine.

Przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. przewiduje konieczność zamieszczenia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania i uzasadnienia tego wniosku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie już wskazywano, że nieprzypadkowo ustawodawca, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych punktach art. 398⁴ § 1 k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (pkt 2) oraz obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (pkt 3). Chodzi bowiem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach rozpoznawania skargi kasacyjnej.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy zajmuje się ustalaniem przyczyn skargi kasacyjnej i w tym celu wyznacza specjalne posiedzenie, na którym rozpoznaje wniosek skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uwzględniając, bądź odmawiając jego uwzględnienia poprzez przyjęcie skargi do rozpoznania lub odmowę jej przyjęcia (art. 398⁹ k.p.c.). Temu celowi służy tak wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, który Sąd Najwyższy rozpoznaje, jak i jego uzasadnienie, bo instytucja „przedsądu” polega na weryfikacji przedstawionych przez skarżącego przesłanek usprawiedliwiających potrzebę rozpoznania sprawy w postępowaniu kasacyjnym. Natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w czasie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy skargi kasacyjnej muszą być zatem przez jej autora wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Skarga kasacyjna powinna być w związku z tym tak skonstruowana i zredagowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w

uzasadnieniu jej podstaw, pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. konieczne jest zatem zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek „przedsądu” ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie. Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Skarga kasacyjna pozwanego W. P. nie zawiera żadnego wywodu prawnego, uzasadniającego pogląd skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona. Nie spełnia tego wymagania ani stwierdzenie, że Sądy pierwszej i drugiej instancji wydały dwa różne wyroki, ani przytoczenie okoliczności stanowiących w istocie kwestionowanie oceny dowodów dokonanej przez Sąd Apelacyjny. Tego rodzaju zarzuty nie mogłyby bowiem stanowić nawet usprawiedliwionej podstawy skargi kasacyjnej, skoro powołanie się wyłącznie na odmienny niż orzeczenie Sądu pierwszej instancji wyrok Sądu odwoławczego w ogóle nie może być uznane za podstawę skargi w świetle treści art. 398³ § 1 k.p.c., zaś w myśl art. 398³ § 3 k.p.c., takiej podstawy nie mogą też stanowić zarzuty dotyczące oceny dowodów. O ile zaś dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania wysiłek autora powinien koncentrować się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Nie budzi więc wątpliwości, że skarga kasacyjna wniesiona przez pełnomocnika pozwanego nie zawiera - w powyższym rozumieniu - przytoczenia okoliczności wymaganych przez art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Oczywiście naruszenie prawa, również przytoczone przez skarżącego, nie jest w świetle art. 398⁹ § 1 k.p.c. samodzielną przesłanką, na którą można powoływać się celem wykazania, że

skarga powinna zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Jeśli więc zdaniem pozwanego wyrok Sądu Apelacyjnego był dotknięty taką wadą, to skarżący mógł w celu spełnienia wymagania określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wskazać, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a występowanie tej przesłanki uzasadniać tym, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo. Z konstrukcji skargi kasacyjnej pozwanego w omawianej części wynika zaś, że oczywiste naruszenie prawa oraz oczywistą zasadność skargi traktuje jak dwie niezależne przesłanki uzasadniające wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, przy czym twierdzenie o oczywistym naruszeniu prawa nie jest sprecyzowane nawet przez wskazanie przepisów, których taki zarzut miałby dotyczyć.

W skardze kasacyjnej pozwanego nie ma zatem faktycznie uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, który to brak jest nieusuwalny, tzn. powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd drugiej instancji bez wzywania do jego uzupełnienia (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), w związku z czym Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., postanowił jak w sentencji.